

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз ОК 21/2021
14.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Дубравке Дамјановић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљених Мића Николића и других, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ и других, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног Мића Николића, адвоката Александра Зарића, адвоката Маје Ковачевић Томић, адвоката Јовице Ковачевића и адвоката Славка Берћана, браниоца окривљеног Рајка Савића, адвоката Вељка Делибашића, бранилаца окривљеног Драгослава Дробњаковића, адвоката Милана Дабића и адвоката Крста Бобота, бранилаца окривљеног Агрона Хоџе, адвоката Николе Думнића и адвоката Милана Ранића, браниоца окривљене Милане Николић, адвоката Владимира Ђуричића, браниоца окривљеног Милоша Бајића, адвоката Славка Переског, браниоца окривљеног Милоша Иваза, адвоката Славка Берћана и браниоца окривљеног Миодрага Вранића, адвоката Дејана Путниковића, поднетих против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К По1 165/16 од 16.01.2020. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 19/20 од 28.05.2021. године, у седници већа одржаној дана 14.04.2022. године, већином гласова је донео

ПРЕСУДУ

I

ДЕЛИМИЧНИМ УСВАЈАЊЕМ захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Милоша Иваза, адвоката Славка Берћана, **ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** правноснажне пресуде Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К По1 165/16 од 16.01.2020. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 19/20 од 28.05.2021. године, само у погледу одлуке о кривичној санкцији, тако што Врховни касациони суд применом одредби чланова 4, 5, 42, 45, 54 и 63 КЗ окривљеног Милоша Иваза због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ, за које је пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К По1 165/16 од 16.01.2020. године оглашен кривим, **ОСУЂУЈЕ** на казну затвора у трајању од 10 (десет) година у коју му се урачунава време проведено у притвору од 05.03.2012.

године до 31.05.2013. године и од 22.09.2016. године до 28.12.2016. године по решењу Жупанијског суда у Загребу број 5-К IR 1415/16 од 22.09.2016. године и време проведено у притвору од 04.07.2019. године до упућивања окривљеног у завод за извршење кривичних санкција.

II

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног Мића Николића, адвоката Александра Зарића, адвоката Маје Ковачевић Томић, адвоката Јовице Ковачевића и адвоката Славка Берћана, браниоца окривљеног Рајка Савића, адвоката Вељка Делибашића, бранилаца окривљеног Драгослава Дробњаковића, адвоката Милана Дабића и адвоката Крста Бобота, бранилаца окривљеног Агрона Хоце, адвоката Николе Думнића и адвоката Милана Ранића, браниоца окривљеног Милоша Бајића, адвоката Славка Переског, браниоца окривљеног Милоша Иваза, адвоката Славка Берћана, браниоца окривљене Милане Николић, адвоката Владимира Ђуричића, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К По1 165/16 од 16.01.2020. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 19/20 од 28.05.2021. године.

III

ОДБАЦУЈЕ СЕ као неблагоприятан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Миодрага Вранића, адвоката Дејана Путниковића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К По1 165/16 од 16.01.2020. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 19/20 од 28.05.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К По1 165/16 од 16.01.2020. године

- окривљени Мићо Николић оглашен је кривим због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ и кривичног дела спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 1. КЗ у вези члана 33. КЗ, па му је за кривично дело из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ утврђена казна затвора у трајању од 13 (тринаест) година, а за кривично дело из члана 336. став 1. КЗ у вези члана 33. КЗ казна затвора у трајању од 2 (две) године и новчана казна у износу од 200.000,00 (двестотинехиљада) динара па је применом одредбе члана 60. КЗ осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 14 (четранест) година и 6 (шест) месеци и новчану казну у износу од 200.000,00 (двестотинехиљада) динара, а у јединствену казну затвора урачунава му се време проведено у притвору од 05.03.2012. године до 15.05.2013. године и од 06.11.2015. године до 04.12.2015. године,

- окривљени Милош Иваз оглашен је кривим због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 10 (десет) година, па га је суд, узимајући му као утврђену казну затвора у трајању од 8 (осам) месеци због кривичног дела из члана 348. став 1. КЗ по пресуди Апелационог суда у Београду Кж1 По1 18/16

од 27.09.2016. године, осудио на јединствену казну затвора у трајању од 10 (десет) година и 6 (шест) месеци у коју му се урачунава време проведено у притвору од 05.03.2012. године до 31.05.2013. године и од 04.07.2019. године па надаље,

- окривљени Рајко Савић оглашен је кривим због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 11 (једанаест) година и 6 (шест) месеци у коју му се урачунава време проведено у притвору од 05.03.2012. године до 23.05.2013. године,

- окривљени Миодраг Вранић оглашен је кривим због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ за које му је утврђена казна затвора у трајању од 3 (три) године и 6 (шест) месеци, па га је суд, узимајући му као утврђену казну затвора у трајању од 8 (осам) месеци због кривичног дела из члана 348. став 1. КЗ по пресуди Апелационог суда у Београду КЖ1 По1 18/16 од 27.09.2016. године, осудио на јединствену казну затвора у трајању од 4 (четири) године у коју му се урачунава време проведено у притвору и време трајања мере забрана напуштања стана од 05.03.2012. године до 12.01.2015. године,

- окривљени Исмаил Краснићи оглашен је кривим због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ за које је осуђен на казну затвора у трајању од 7 (седам) година у коју му се урачунава време проведено у притвору од 05.03.2012. године до 31.05.2013. године,

- окривљени Агрон Хоџа оглашен је кривим због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ за које је осуђен на казну затвора у трајању од 13 (тринаест) година,

- окривљена Милана Николић оглашена је кривом због кривичног дела спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 1. КЗ у вези члана 33. КЗ за које јој је изречена условна осуда тако што јој је суд утврдио казну затвора у трајању од 1 (једне) године и истовремено одредио да се утврђена казна затвора неће извршити ако окривљена у року проверавања од 3 (три) године по правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело с тим да је суд одредио да ће се у случају опозива условне осуде окривљеној у казну затвора урачунати време проведено у притвору од 06.11.2015. године до 04.12.2015. године,

- окривљени Драгослав Дробњаковић оглашен је кривим због кривичног дела спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 1. КЗ у вези члана 35. КЗ за које је осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 8 (осам) месеци у коју му се урачунава време проведено у притвору од 06.11.2015. године до 04.12.2015. године и новчану казну у износу од 200.000,00 (двестотинехиљада) динара, а

- окривљени Милош Бајић је оглашен кривим због кривичног дела спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 1. КЗ у вези члана 35. КЗ за које је осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 6 (шест) месеци у коју му се урачунава време проведено у притвору од 06.11.2015. године до 04.12.2015. године и новчану казну у износу од 200.000,00 (двестотинехиљада) динара.

На основу члана 87. став 1. КЗ у вези члана 246. став 7. КЗ од окривљеног Милоша Иваза одузета је дигитална вагица описана у изреци пресуде, а од окривљеног Милоша Вранића 782,00 грама марихуане, док је на основу члана 87. став 1. КЗ у вези члана 535. став 1. ЗКП од окривљеног Николе Петровића одузето 16.498,38 грама марихуане и дигитална вагица описана у изреци.

На основу члана 91. и 92. КЗ од окривљеног Мића Николића одузета је имовинска корист прибављена извршењем кривичног дела и то новац у износу од 1.700 евра, 27.700,00 динара и 142 америчка долара, одузет уз потврду о привремено одузетим предметима од 05.03.2012. године.

Окривљени су обавезани да плате трошкове судског паушала одређеног у изреци пресуде и остале трошкове кривичног поступка о чијој висини ће суд накнадно одлучити посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 19/20 од 28.05.2021. године, у ставу првом одбијене су као неосноване жалбе браниоца окривљеног Исмаила Краснићија, адвоката Данке Марковић, браниоца окривљеног Драгослава Дробњаковића, адвоката Милана Дабића и браниоца окривљеног Милоша Бајића, адвоката Славка Переског, па је пресуда Вишег суда у Београду, Посебног одељења за организовани криминал К По1 165/16 од 16.01.2020. године, у односу на окривљене Исмаила Краснићија, Драгослава Дробњаковића и Милоша Бајића потврђена; у ставу другом делимично су усвојене жалбе окривљеног Мића Николића и његових бранилаца, адвоката Славка Берћана, адвоката Александра Зарића, адвоката Јовице Ковачевића и адвоката Снежане Ковачевић, окривљеног Рајка Савића и његовог браниоца, адвоката Вељка Делибашаића, бранилаца окривљеног Агрона Хоџе, адвоката Милана Ранића и адвоката Николе Думнића, браниоца окривљеног Миодрага Вранића, адвоката Дејана Путниковића, окривљене Милане Николић и њених бранилаца, адвоката Снежане Ковачевић и адвоката Владимира Ђуричића, па је преиначена пресуда Вишег суда у Београду, Посебног одељења за организовани криминал К По1 165/16 од 16.01.2020. године, само у погледу одлуке о кривичним санкцијама тако што је Апелациони суд у Београду, окривљеном Мићу Николићу, претходно за кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ утврдио казну затвора у трајању од 12 (дванаест) година, а по узимању као правилно утврђене казне затвора у трајању од 2 (две) године за кривично дело спречавање и ометање доказивања из члана 366. став 1. КЗ у вези члана 33. КЗ и новчане казне у износу од 200.000,00 (двестотинехиљада) динара па га је применом члана 60. КЗ осудио на јединствену казну затвора у трајању од 13 (тринаест) година и 6 (шест) месеци, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 05.03.2012. године до 15.05.2013. године и од 06.11.2015. године до 04.12.2015. године и на новчану казну у износу од 200.000,00 (двестотинехиљада) динара коју је дужан да плати у року од три месеца од правноснажности пресуде, а уколико окривљени новчану казну не плати у наведеном року суд ће је заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, окривљеног Рајка Савића осуђује на казну затвора у трајању од 10 (десет) година 6 (шест) месеци, у коју ће му се урачунати време проведено у притвору од 05.03.2012. године до 23.05.2013. године, окривљеног Агрона Хоџу осуђује на казну затвора у трајању од 12 (дванаест) година, окривљеном Миодрагу Вранићу, претходно за кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ утврђује казну затвора у трајању од 3 (три) године, а по узимању као

правилно утврђене казне затвора у трајању од 8 (осам) месеци за кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ, по пресуди Апелационог суда у Београду Кж1 По1 18/16 од 27.09.2016. године па га применом члана 60. КЗ осуђује на јединствену казну затвора у трајању од 3 (три) године и 6 (шест) месеци у коју му се урачунава време проведено у притвору и време трајања мере забрана напуштања стана у период од 05.03.2012. године до 12.01.2015. године, а окривљеној Милани Николић, због кривичног дела спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 1. КЗ у вези члана 33. КЗ применом члана 64, 65. и 66. КЗ изриче условну осуду тако што јој утврђује казну затвора у трајању од 6 (шест) месеци и истовремено одређује да се она неће извршити ако у року проверавања од 2 (две) године од дана правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело те је осуђује на новчану казну у износу од 150.000,00 (стопедесетхиљада) динара, коју је дужна да плати у року од три месеца од правноснажности пресуде, а уколико окривљена новчану казну не плати у наведеном року суд ће је заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, на основу члана 63. КЗ суд је одредио да ће се окривљеној Милани Николић, уколико дође до опозива условне осуде, у утврђену казну затвора урачунати време проведено у притвору од 06.11.2015. године до 06.12.2015. године, док се жалбе окривљеног Мића Николића и његових бранилаца, адвоката Славка Берћана, адвоката Александра Зарића, адвоката Јовице Ковачевића и адвоката Снежане Ковачевић, окривљеног Рајка Савића и његовог браниоца, адвоката Вељка Делибашића, браниоца окривљеног Агрона Хоџе, адвоката Милана Ранића и адвоката Николе Думнића, браниоца окривљеног Миодрага Вранића, адвоката Дејана Путниковића, окривљене Милане Николић и њених бранилаца, адвоката Снежане Ковачевић и адвоката Владимира Ђуричића, у преосталом делу одбијају као неосноване па је пресуда Вишег суда у Београду, Посебног одељења за организовани криминал Кпо1 165/16 од 16.01.2020. године у непреиначеном делу, потврђена. Ставом трећим исте пресуде, делимично је усвојена жалба браниоца окривљеног Милоша Иваза, адвоката Милана Царића, само у делу одлуке о урачунавању притвора у изречену казну, па је преиначена пресуда Вишег суда у Београду, Посебног одељења за организовани криминал Кпо1 165/16 од 16.01.2020. године тако што се окривљеном Милошу Ивазу у изречену јединствену казну затвора у трајању од 10 (десет) година и 6 (шест) месеци урачунава и време проведено у притвору од 22.09.2016. године до 28.12.2016. године, по решењу Жупанијског суда у Загребу број 5-К IR 1415/16 од 22.09.2016. године.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости благовремено су поднели:

- бранилац окривљеног Мића Николића, адвокат Александар Зарић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4), 8), 9) и 11) и став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине у целини побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду или преиначи у целини побијане пресуде тако што ће окривљеног Мића Николића ослободити од оптужбе,

- бранилац окривљеног Мића Николића, адвокат Јовица Ковачевић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП и повреда закона из члана 126. став 1. ЗКП и члана 327. до 330. ЗКП, са предлогом да Врховни

касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине у целини побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном или другостепеном суду и нареди да се нови поступак одржи пред потпуно измењеним већем,

- бранилац окривљеног Мића Николића, адвокат Маја Ковачевић Томић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП са предлогом да Врховни касациони суд одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи, усвоји захтев за заштиту законитости, укине у целини побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање другостепеном суду и нареди да се нови поступак одржи пред потпуно измењеним већем,

- бранилац окривљеног Рајка Савића, адвокат Вељко Делибашић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) и 9) и став 2. тачка 1) и 2) ЗКП и повреде закона из члана 440. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости и укине у целини побијане пресуде или преиначи у целини побијане пресуде тако што ће окривљеног Рајка Савића ослободити од оптужбе,

- бранилац окривљеног Драгослава Дробњаковића, адвокат Милан Дабић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) и став 2. тачка 1) и 2) ЗКП и повреде закона из члана 440. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости и укине у целини другостепену пресуду и предмет врати на поновно одлучивање другостепеном суду или преиначи у целини побијане пресуде тако што ће окривљеног Драгослава Дробњаковића ослободити од оптужбе,

- бранилац окривљеног Драгослава Дробњаковића, адвокат Крсто Бобот, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) и став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд одреди да се извршење правноснажне пресуде прекине, усвоји захтев за заштиту законитости, укине у целини побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном или другостепеном суду,

- бранилац окривљене Милане Николић, адвокат Владимир Ђуричић, због повреде закона из члана 71. став 1. тачка 4) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине у целини побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном или другостепеном суду и нареди да се нови поступак одржи пред потпуно измењеним већем,

- бранилац окривљеног Агрона Хоце, адвокат Никола Думнић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) и став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости и преиначи у целини побијане пресуде тако што ће окривљеног Агрона Хоцу ослободити од оптужбе или укине у целини побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном или другостепеном суду и нареди да се нови поступак одржи пред потпуно измењеним већем,

- бранилац окривљеног Агрона Хоце, адвокат Милан Ранић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, повреде кривичног

закона из члана 439. тачка 1) ЗКП и повреде закона из члана 440. и 462. став 3. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости и укине у целини побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду и нареди да се нови поступак одржи пред потпуно измењеним већем,

- бранилац окривљеног Милоша Бајића, адвокат Славко Перески, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) и 9) и став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи, усвоји захтев за заштиту законитости и преиначи у целини побијане пресуде тако што ће окривљеног Милоша Бајића ослободити од оптужбе или укине у целини побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање „поступајућем суду“ и нареди да се нови поступак одржи пред потпуно измењеним већем,

- заједнички бранилац окривљеног Мића Николића и окривљеног Милоша Иваза, адвокат Славко Берћан, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) и 4) и став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи, усвоји захтев за заштиту законитости и укине у целини побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду.

Врховни касациони суд је примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених доставио Републичком јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. КЗ, и смислу члана 490. ЗКП одржао седницу већа, о којој, сходно члану 488. став 2. ЗКП, није обавестио Републичког јавног тужиоца и браниоце окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП у односу на окривљеног Милоша Иваза

Основано бранилац окривљеног Милоша Иваза, адвокат Славко Берћан, захтев за заштиту законитости подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП истицањем да је наступила застарелост извршења казне затвора у трајању од осам месеци на коју је због кривичног дела из члана 348. став 1. КЗ окривљени Милош Иваз осуђен пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 18/16 од 27.09.2016. године, која му је приликом одмеравања казне узета као утврђена од стране нижестепених судова.

Из списка предмета произлази да је пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К По1 165/16 од 16.01.2020. године окривљени Милош Иваз оглашен кривим због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 10 (десет) година, па га је суд, узимајући му као утврђену казну затвора у трајању од 8 (осам) месеци због кривичног дела из члана 348. став 1. КЗ по пресуди Апелационог суда у Београду Кж1 По1 18/16 од 27.09.2016. године, осудио на јединствену казну затвора у трајању од 10 (десет) година и 6 (шест)

месеци у коју му се урачунава време проведено у притвору од 05.03.2012. године до 31.05.2013. године и од 04.07.2019. године па надаље.

Пресудом Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 19/20 од 28.05.2021. године, у ставу трећем делимично је усвојена жалба браниоца окривљеног Милоша Иваза, адвоката Милана Царића, само у делу одлуке о урачунавању притвора у изречену казну, па је преиначена пресуда Вишег суда у Београду, Посебног одељења за организовани криминал Кпо1 165/16 од 16.01.2020. године тако што се окривљеном Милошу Ивазу у изречену јединствену казну затвора у трајању од 10 (десет) година и 6 (шест) месеци урачунава и време проведено у притвору од 22.09.2016. године до 28.12.2016. године, по решењу Жупанијског суда у Загребу број 5-К IR 1415/16 од 22.09.2016. године.

Одредбом члана 107. став 1. КЗ прописано је да застарелости извршења казне почиње да тече од дана када је пресуда којом је казна изречена постала правноснажна.

Према одредби члана 105. тачка б) ЗКП изречена казна се не може извршити када протекне две године од осуде на казну затвора до једне године, па како сходно одредби члана 107. став 6. КЗ застарелост извршења казне настаје у сваком случају када протекне двоструко време које се по закону тражи за застарелост извршења казне, то је дана 27.09.2020. године, у току поступка по редовном правном леку, а пре доношења другостепене пресуде Кж1 По1 19/20 од 28.05.2021. године, наступила апсолутна застарелост извршења казне затвора у трајању од 8 (осам) месеци, на коју је окривљени Милош Ивас осуђен пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 По1 18/16 од 27.09.2016. године, а коју је применом одредби о стицају узета као утврђена побијаном пресудом.

Сходно изнетом, Врховни касациони суд је делимично усвојио захтев за заштиту законитости окривљеног Милоша Иваза, адвоката Славка Берћана, па је преиначио побијане правноснажне пресуде, само у погледу одлуке о кривичној санкцији, тако што је узимајући као правилно утврђену казну затвора у трајању од 10 (десет) година која је окривљеном Милошу Ивазу за кривично дело из члана члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ претходно утврђена побијаним пресудама, применом одредби чланова 4, 5, 42, 45, 54 и 63 КЗ окривљеног Милоша Иваза, због кривичног дела из члана члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ, осудио на казну затвора у трајању од 10 (десет) година у коју му се урачунава време проведено у притвору од 05.03.2012. године до 31.05.2013. године и од 22.09.2016. године до 28.12.2016. године по решењу Жупанијског суда у Загребу број 5-К IR 1415/16 од 22.09.2016. године као и време проведено у притвору од 04.07.2019. године до упућивања окривљеног у завод за извршење кривичних санкција.

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП

Браниоци окривљених Мића Николића, Рајка Савића, Милоша Иваза, Агрона Хоце, Драгослава Дробњаковића и Милоша Бајића, захтеве за заштиту законитости подносе и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП.

Према наводима поднетих захтева, у доношењу побијане другостепене пресуде Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 19/20 од 28.05.2021. године,

као члан већа учествовао је судија Сретко Јанковић, који је у истом кривичном поступку одлучивао о жалбама изјављеним на решење о продужењу притвора Вишег суда у Београду, Посебно одељење К По1 56/12-Кв По1 775/12 од 21.11.2012. године, где је донето решење Кж2 По1 491/12 од 06.12.2012. године у којем су детаљно анализирани околности оправдане сумње да су окривљени Мићо Николић и остали окривљени припадници организоване криминалне групе. Образлажући постојање оправдане сумње да су окривљени припадници организоване криминалне групе, судија Сретко Јанковић је, према мишљењу бранилаца, изразио висок степен јасноће у погледу кривице окривљеног Мића Николића и других окривљених који су означени као припадници организоване криминалне групе, и то у већој мери него што је неопходно за доношење одлуке о притвору. На тај начин, према наводима бранилаца, непристрасност судије Сретка Јанковића доведена је у сумњу па је исти морао бити изузет приликом доношења другостепене пресуде у истом кривичном поступку, а како то није учињено, другостепеном пресудом је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП.

Изнети став одбране да је другостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, браниоци заснивају на правним ставовима израженим у одлукама Европског суда за људска права (Feu против Аустрије, Sainte Marie против Француске, Nortier против Холандије, Hauschildt против Данске, Davidsons и Savins против Латвије, Драгојевић против Хрватске, Jasinski против Пољске и Romenskiy против Русије), као и ставовима израженим у одлукама Уставног суда Србије Уж 4461/10 од 30.01.2014. године и Уж 12021/17 од 04.01.2020. године и Врховног касационог суда Кзз РЗ 2/2014 од 19.06.2014. године, Кзз ОК 33/2019 од 17.12.2019. године, Кзз 236/2021 од 11.03.2021. године, Кзз ОК 6/2021 од 22.04.2021. године, указујући поред тога на одредбу члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, члана 32. став 1. Устава Републике Србије о независном и непристрасном суду и члана 37. став 1. ЗКП о изузећу судија.

Из списка предмета произлази да је побијана пресуда Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 19/20 од 28.05.2021. године донета у већу састављеном од судија Милимира Лукића, председника већа, Бојане Пауновић, Сретка Јанковића, Драгана Ћесаровића и Марка Јоцића, чланова већа.

Према стању у списима предмета, решењем Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж2 По1 491/12 од 06.12.2012. године, које је донело веће састављено од судија Синеше Важића, председника већа, Сретка Јанковића и Омера Хациомеровића, чланова већа, након потврђивања оптужнице, одбијене су као неосноване жалбе окривљеног Рајка Савића, окривљеног Николе Петровића, браниоца окривљеног Мића Николића, адвоката Николе Ђугумовића, браниоца окривљеног Милоша Иваза, адвоката Милоша Бубање, браниоца окривљеног Рајка Савића, адвоката Вељка Делибашића, браниоца окривљеног Жарка Средановића, адвоката Данке Марковић, браниоца окривљеног Николе Петровића, адвоката Александра Порубовића, браниоца окривљеног Душана Савића, адвоката Стевана Протића и браниоца окривљеног Мића Николића, адвоката Јовице Ковачевића, изјављене против решења Вишег суда у Београду, Посебног одељења К По1 56/12 – Кв По1 775/12 од 21.11.2012. године, којим је према окривљенима Мићу Николићу, Милошу Ивазу, Рајку Савићу, Исмаилу Краснићу, Николи Петровићу, Драгану Црвеници, Душану Савићу, Миодрагу Вранићу и Жарку Средановићу продужен притвор, у ком се налазе

по решењу Вишег суда у Београду, Посебно одељење Ки По1 9/12 од 07.03.2012. године, којим им се рачуна од 05.03.2012. године, те је одређено да може трајати најдуже 60 дана и то против окривљених Мића Николића, Милоша Иваза, Рајка Савића, Исмаила Краснићија, Драгана Црвенице и Жарка Средановића на основу одредбе члана 211. став 1. тачка 1) и 3) ЗКП, против окривљеног Николе Петровића на основу одредбе члана 211. став 1. тачка 1) ЗКП, а против окривљеног Миодрага Вранића на основу одредбе члана 211. став 1. тачка 3) ЗКП.

Ради очувања стандарда независног и непристрасног суда и права на правично суђење, гарантованих одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије и члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, у Законнику о кривичном поступку одредбом члана 37. прописани су разлози за изузеће судија.

Одредбом члана 37. став 1. тачка 1) до 4) ЗКП предвиђене су ситуације у којима се судија или судија поротник мора обавезно изузети од вршења судијске дужности у одређеном предмету, због одређеног односа и повезаности судије са учесницима у поступку или због претходног поступања у истом кривичном предмету, па је тако, између осталог, у тачки 4) прописано да ће судија бити изузет од судијске дужности у одређеном предмету, ако је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или одлучивао о потврђивању оптужнице или учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која се побија жалбом или ванредним правним леком или је учествовао у поступку као тужилац, бранилац, законски заступник или пуномоћник оштећеног, односно тужиоца или је саслушан као сведок или као вештак ако овим закоником није другачије прописано.

Апсолутно битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, постоји ако је у одређеном кривичном предмету у суђењу на главном претресу учествовао судија који је морао бити изузет од вршења судијске дужности, што се односи, између осталог, и на разлог што је у истом предмету учествовао у потврђивању оптужнице – члан 37. став 1. тачка 4) ЗКП.

Према одредбама члана 210. до 216. ЗКП, одлучивање о притвору подразумева оцену испуњености законом прописаних разлога за одређивање, продужење или укидање те мере, у које спада и оцена постојања основа сумње да је окривљени извршио кривично дело па је тако одредбом члана 211. став 1. ЗКП прописано да се притвор може одредити против лица за које постоји основана сумња да је учинило кривично дело.

Одредбом члана 2. тачка 18) ЗКП прописано је да је „основана сумња“ скуп чињеница које непосредно указују да је одређено лице учинилац кривичног дела, а тачком 19) истог члана, прописано је да је „оправдана сумња“ скуп чињеница које непосредно поткрепљују основану сумњу и оправдавају подизање оптужбе.

Разликовање и придржавање законских основа и разлога приликом одлучивања о притвору од изузетне је важности обзиром да правилна и јасна дистинкција степена сумње, које су са разлогом дефинисане у члану 2. тачка 18) и 19) ЗКП, између осталог, штити појединца од евентуалне произвољности у поступању органа кривичног гоњења, и представља једну од гаранција за фер и непристрасно суђење.

Врховни касациони суд је, оцењујући наводе захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, поред претходних уставних и законских одредби, имао у виду досадашњу праксу Европског суда за људска права, која се у почетку базирала на потпуно објективној концепцији заснованој на строгој раздвојености функције гоњења, истраге и суђења (Subber против Белгије, представка број 9186/80, пресуда од 26.10.1984. године), до концепције која је више субјективна, јер претпоставља анализу околности конкретног случаја у којем се решава питање поштовања раздвојеност наведених функција (Hauschildt против Данске, представка број 10486/83, пресуда од 24.05.1989. године).

У предмету Драгојевић против Хрватске, представка број 68955/11, Европски суд за људска права је нашао да није дошло до повреде члана 6. став 1. Конвенције у погледу мањка непристрасности судије у случају када је пре почетка главног претреса четири пута од стране ванпретресног већа продужен притвор окривљеном, при чему је члан тог већа у сва четири случаја био и судија који је касније као председник већа учествовао у доношењу првостепене пресуде према истом окривљеном, иако је и према Законику о казненем поступку Републике Хрватске један од услова за одлучивање о притвору, постојање основане сумње о извршењу кривичног дела од стране окривљеног. У наведеној одлуци (став 114) Европски суд наводи да је савршено нормално да судија може разматрати и одбити захтев за пуштање на слободу који поднесе притворени окривљени. При томе, судија мора и на темељу Конвенције и домаћег права установити постојање „основане сумње“ против окривљеног. Сама чињеница да је судија у суђењу већ доносио предпретресне одлуке у предмету, укључујући одлуке везане за притвор, не може оправдати бојазни о његовој непристрасности; само посебне околности могу оправдати другачији закључак. Увек је одлучан опсег и природа предпретресних мера које је предузео судија.

Европски суд за људска права у наведеној одлуци даље истиче да питања на која судија мора одговорити при доношењу одлуке о продужењу притвора нису иста као питања која су одлучујућа за његову правноснажну пресуду. Приликом одлучивања о притвору и доношењу других предпретресних одлука те врсте, судија по кратком поступку оцењује доступне податке како би утврдио постоји ли основ за сумњу против окривљеног за извршење кривичног дела; приликом доношења одлуке на крају суђења мора проценити јесу ли докази који су изнесени и о којима се расправљало пред судом довољни да би окривљеног огласио кривим. Сумња и формално проглашење кривице не могу се третирати као да су истоветни (Јасински против Пољске, представка број 30865/96, став 55).

Из свега наведеног произлази да учествовање судије у одлучивању о притвору у истом предмету, по правилу, не представља разлог за његово обавезно изузеће приликом одлучивања о кривици истог окривљеног, већ постојање предубеђења као разлога за његово изузеће зависи од тога да ли је приликом одлучивања о притвору заузео јасан став о кривици окривљеног. Према томе, реч је о фактичком питању које се процењује у сваком појединачном предмету.

У конкретном случају, у образложењу решења Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж2 По1 491/12 од 06.12.2012. године донетог у већу у ком је као члан већа учествовао судија Сретко Јанковић, образложено је становиште другостепеног суда да је правилно првостепени суд окривљенима Мићу Николићу,

Милошу Ивазу, Рајку Савићу, Исмаилу Краснићију, Драгану Црвеници и Жарку Средановићу продужио притвор по законском основу из члана 211. став 1. тачка 1) и 3) ЗКП, окривљеном Николи Петровићу по законском основу из члана 211. став 1. тачка 1) ЗКП и окривљеном Душану Савићу по законском основу из члана 211. став 1. тачка 3) ЗКП.

Стоји чињеница да се у образложењу наведеног решења, између осталог, наводи да основаност продужења притвора према окривљенима Мићу Николићу, Милошу Ивазу и Рајку Савићу, по законском основу из члана 211. став 1. тачка 3) ЗКП, оправдавају чињенице „да постоји оправдана сумња да су окривљени као припадници организоване криминалне групе и то у релативно кратком временском периоду предузели већи број радњи извршења кривичног дела из члана 246. став 4. у вези става 1. Кривичног законика, ...те да према подацима у списима предмета постоји оправдана сумња да се окривљени Рајко Савић у инкриминисаном периоду, у више наврата, заједно са окривљеним Николићем сретао са окривљеним Агроном Хоџом у Новом Саду и на територији АП Косова и Метохије, па да је у име окривљеног Николића договарао испоруке набављене марихуане и лично или преко окривљеног Иваза окривљеном Хоџи предавао део новца за купљену марихуану“, као и да „постоји и оправдана сумња да је постојао план да се континуирано и на неодређено време на овакав начин окривљени баве неовлашћеним стављањем у промет опојних дрога...“. Али осим наведеног, у истом решењу наводи се и: „Жалбеним наводима бранилаца се, између осталог, оспорава утврђено чињенично стање у овом кривичном поступку, које чињенице су истицали и у претходним жалбама, али по оцени овог суда, како је то и образлагано у претходним решењима другостепеног суда, не могу бити предмет оцене приликом одлучивања у притвору, с обзиром да ће то бити предмет оцене у контрадикторном поступку, а у конкретном случају постоји основана сумња у довољној мери коју и захтева закон у смислу одредбе члана 211. став 1. ЗКП“.

Утврђивање постојања оправдане сумње био би процес у коме би се веће бавило оценом доказа и њихове довољности за потврђивање оптужнице. Супротно томе, одлучујући у наведеном решењу, суд се није бавио оценом довољности доказа и њиховим квалитетом, већ је само навео да постоји оправдана сумња, којом се у суштини неко друго веће већ бавило. Имајући у виду чињеницу да је оптужница претходно потврђена, те оправдана сумња утврђена, то навођење ове чињенице не значи поистовећивање са већем које одлучује о потврђивању оптужнице, већ значи управо оно што је у решењу и означено – само констатацију те чињенице да оправдана сумња постоји.

Према томе, веће Апелационог суда у Београду, Посебно одељење, приликом одбијања жалби бранилаца окривљених изјављених против решења о продужењу притвора, само наводи постојање „оправдане сумње“. Питање „оправдане сумње“ да су окривљени учинили кривична дела која су им стављена на терет, ценило је веће првостепеног суда из члана 21. став 4. ЗКП током испитивања оптужнице, а другостепени суд у означеном решењу констатовао обзиром да и сам наводи да „оправдана сумња“ произлази из списка предмета, што је чињеница, обзиром да је, у конкретном случају, оптужница у време одлучивања о изјављеним жалбама била потврђена.

Сходно наведеном, другостепени суд се, у решењу у чијем доношењу је учествовао судија Сретко Јанковић, бавио искључиво разлозима за притвор одлучујући

о жалби на решење о притвору и при том, осим основане сумње у односу на кривично дело описано у оптужници, није значајније изразио став у погледу кривице окривљених, који би довео у сумњу питање непристрасности судија у односу на касније мериторно одлучивање. Из наведених разлога ова ситуација се битно разликује од ситуације која је била предмет разматрања у одлуци Врховног касационог суда Кзз ОК 6/2021, јер се судија Сретко Јанковић, као члан већа које је одлучивало о притвору, чије се изузеће предлаже, није у знатној мери изјашњавао о кривици окривљених, као што је случај у наведеној одлуци Врховног касационог суда.

Према томе, Врховни касациони суд налази да сама чињеница да је судија Сретко Јанковић, који је само једном учествовао као члан већа у доношењу другостепеног решења о жалбама изјављеним против првостепеног решења о продужењу притвора, ни по критеријуму изражавања става о оправданој сумњи, нити по бројности учествовања у доношењу одлука у ранијим фазама поступка, не доводи у питање претпоставку његове непристрасности приликом доношења одлуке о жалбама изјављеним против првостепене пресуде, због чега побијаном другостепеном пресудом није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених Мића Николића, Рајка Савића, Милоша Иваза, Агрона Хоце, Драгослава Дробњаковића и Милоша Бајића.

Бранилац окривљеног Мића Николића, адвокат Александар Зарића и бранилац окривљеног Милоша Бајића, адвоката Славко Перески у поднетим захтевима наводе да је другостепеном пресудом учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП и због тога што је у њеном доношењу, поред судије Сретка Јанковића, као члана већа, као председник већа учествовао судија Милимир Лукић, који је претходно у истом кривичном поступку решењем Кж2 По1 175/20 од 24.08.2020. године, одлучио о жалби изјављеној против првостепеног решења о продужењу притвора према окривљеном Милошу Ивазу.

Изнете наводе захтева, Врховни касациони суд оцењује као неосноване јер из списка предмета јасно произлази да се приликом доношења решења Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж2 По1 175/20 од 24.08.2020. године, веће, у чијем раду је поред судије Милимира Лукића, учествовао и судија Сретко Јанковић, није упуштало у оцену кривице окривљеног Милоша Иваза или других окривљених.

Наведеним решењем одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног Милоша Иваза, адвоката Милана Царића, изјављена против решења Вишег суда у Београду, Посебно одељење К По1 165/16 од 23.07.2020. године којим је, на основу члана 229. став 3. ЗКП, одбачен поднесак наведеног браниоца окривљеног, насловљен као допуна документације уз предлог за укидање притвора окривљеног Милоша Иваза од 13.07.2020. године. Према томе, учествовањем у доношењу наведеног решења не доводи се у питање непристрасност судије Милимира Лукића, па не стоје наводи браниоца окривљеног Мића Николића, адвоката Александра Зарића и браниоца окривљеног Милоша Бајића, адвоката Славка Переског, да је наведеним решењем одлучивано о продужењу притвора према окривљеном Милошу Ивазу нити да је судија Милимир Лукић морао бити изузет приликом доношења другостепене пресуде.

Неосновано се захтевом за заштиту законитости заједничког браниоца окривљених Мића Николића и Милоша Иваза, адвоката Славка Берћана, првостепена

пресуда побија због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП наводима да је због ставова изражених у реферату „Значај и неке дилеме у примени споразума о сведочењу осуђеног“ објављеном у Билтену Вишег суда у Београду број 85/14, судија Дејан Терзић морао бити изузет од поступања приликом доношења првостепене пресуде. Ово, пре свега што наведене околности не представљају разлог за обавезно изузеће судије те тако ни битну повреду одредаба кривичног поступка на коју бранилац у захтеву указује, а и сам садржај јавно објављеног реферата ни на који начин не повезује конкретан кривични поступак са темом којом се тај реферат бави.

Судија Дејан Терзић у објављеном реферату није изнео ни једну околност која упућује на постојање основа за обавезно изузеће судије у смислу члана 37. став 1) ЗКП па Врховни касациони суд налази да побијаном пресудом није учињена повреда закона на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости заједничког браниоца окривљених Мића Николића и Милоша Иваза, адвоката Славка Берћана.

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП

Бранилац окривљеног Мића Николића, адвокат Александар Зарић, захтев за заштиту законитости подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП истицањем да суд није решио предмет оптужбе.

Према наводима захтева, оптужницом ТОК Ктo 7/12 од 03.09.2012. године, измењеном 06.05.2015. године, окривљеном Мићу Николићу стављено је на терет извршења два кривична дела и то: неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ и удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 5. у вези става 2. КЗ, а суд га је побијаном пресудом огласио кривим и осудио само за кривично дело из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ. У односу на кривично дело из члана 346. став 5. у вези става 2. КЗ суд није донео одлуку у изреци пресуде, већ је само у образложењу пресуде навео да кривично дело из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ конзумира кривично дело из члана 346. став 5. у вези става 2. КЗ. Према ставу браниоца, суд је у изреци пресуде морао да донесе одлуку поводом оба кривична дела која су окривљеном Мићу Николићу стављена на терет, па је пропуштањем да изреком пресуде одлучи и о кривичном делу из члана 346. став 5. у вези става 2. КЗ побијаном пресудом учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП јер суд није решио предмет оптужбе.

Врховни касациони суд изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Мића Николића, адвоката Александра Зарића, оцењује као неосноване, а како су исти неосновано истицани и у поступку по редовном правном леку, то Врховни касациони суд, прихватајући разлоге дате на страни 8, у ставу првом образложења пресуде другостепеног суда, као довољне, аргументоване и јасне, на ове разлоге упућује у смислу члана 491. став 2. ЗКП.

Неосновани су и наводи захтева истог браниоца, да је дошло до битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП тиме што у изреку првостепене пресуде нису унете радње других окривљених који су били чланови организоване криминалне групе, јер су кривични поступци према осталим члановима ове групе Душану Савићу, Жарку Средановићу и Драгану Црвеници, раздвојени и

посебно пресуђени, па су у том смислу њихове радње правилно изостављене из изреке побијане првостепене пресуде.

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП

Бранилац окривљеног Мића Николића, адвокат Александар Зарић, бранилац окривљеног Рајка Савића, адвокат Вељко Делибашић и бранилац окривљеног Милоша Бајића, адвокат Славко Перески, захтеве за заштиту законитости подносе због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Према наводима захтева браниоца окривљеног Мића Николића, адвоката Александра Зарића, побијаном пресудом је прекорачена оптужба јер се у оптужници ТОК Кто 7/12 од 03.09.2012. године као време извршења кривичног дела из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ наводи период „од септембра 2011. године па надаље“, док се у побијаној пресуди као време извршења наводи период од августа 2011. године до 05.03.2012. године. Поред тога, у изреци побијане пресуде којом окривљене оглашава кривим због кривичног дела из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ, првостепени суд наводи део измењене оптужнице од 06.05.2015. године и у чињеничном опису овог дела наводи да је организована криминална група била оформљена да „продаје дрогу у међународним размерама, на територији БиХ и Хрватске“ што су наводи чињеничног описа кривичног дела из члана 346. став 5. у вези става 2. КЗ из измењене оптужнице о којем суд није одлучио пресудом. На описан начин, првостепени суд је, према мишљењу браниоца окривљеног Мића Николића, адвоката Александра Зарића, учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП јер је пресудом оптужба прекорачена.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Мића Николића, адвоката Александра Зарића, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Из списка предмета произлази да је оптужницом ТОК Кто 7/12 од 03.09.2012. године, која је последњи пут измењена 06.05.2015. године, окривљенима Милошу Ивазу, Рајку Савићу, Исмаилу Краснићу и Агрону Хоци, у ставу I стављено на терет извршење кривичног дела удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 5. у вези са ставом 4. и 2. КЗ, а окривљеном Мићу Николићу извршење кривичног дела удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 5. у вези става 2. КЗ, које је према наводима диспозитива оптужнице, извршено у периоду од августа 2011. године до 05.03.2012. године, и то тако што је организована криминална група (коју је организовао окривљени Мићо Николић, а чији припадници су били окривљени Милош Ивас, Рајко Савић, Исмаил Краснић, Агрон Хоца и осуђени Драган Црвеница), у поменутом временском периоду деловала споразумно у међународним размерама, на територији Р.Албаније, Р.Србије, Р. Босне и Херцеговине и Р.Хрватске, у циљу вршења кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ. Ставом II диспозитива оптужнице, истим окривљенима стављено је на терет извршење кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ, које је према наводима диспозитива извршено у истом временском периоду, дакле у периоду од августа 2011. године до 05.03.2012. године, и то тако што су окривљени „као организована криминална група, на територији Р.Албаније и АП Косово и Метохија, ради продаје у више наврата неовлашћено куповали супстанцу која је проглашена за опојну дрогу“.

Пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К По1 165/16 од 16.01.2020. године у тачки 1. окривљени Мићо Николић, Милош Иваз, Рајко Савић, Исмаил Краснићи и Агрон Хоџа, оглашени су кривим због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ извршеног у периоду од августа 2011. године до 05.03.2012. године тако што је, између осталог, организована криминална група (коју је организовао окривљени Мићо Николић, а чији припадници су били окривљени Милош Иваз, Рајко Савић, Исмаил Краснићи, Агрон Хоџа и осуђени Драган Црвеница), у поменутом временском периоду, деловала споразумно у међународним размерама - на територији Р.Албаније, Р.Србије, Р. Босне и Херцеговине и Р.Хрватске, у циљу вршења кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ.

Из списка предмета, према налажењу Врховног касационог суда, јасно произлази да је оптужница ТОК Кто 7/12 од 03.09.2012. године, последњи пут измењена 06.05.2015. године и то тако што је, између осталог, као време извршења кривичног дела из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ означен период од августа 2011. године до 05.03.2012. године, па побијаном пресудом у чијој изреци се као време извршења наведеног кривичног дела наводи управо тај временски период, оптужба није прекорачена.

Према одредби члана 420. став 1. ЗКП пресуда се може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници. У ставу 2. истог члана, прописано је да суд није везан за предлог тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела.

Из цитиране законске одредбе произлази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет у погледу субјективне и објективне истоветности дела, а евентуалне измене чињеничног описа дела у изреци пресуде морају остати у границама чињеничног основа из оптужбе, конкретно у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, при чему закон не захтева идентитет у погледу правне оцене дела.

У конкретном случају, побијаном пресудом није прекорачена оптужба ни у погледу објективног идентитета оптужбе и пресуде нити у погледу субјективног идентитета оптужбе и пресуде, на штету окривљеног Мића Николића. Ово из разлога што су битна обележја кривичног дела из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ иста и у диспозитиву оптужнице ТОК Кто 7/12 од 03.09.2012. године, последњи пут измењене 06.05.2015. године, и у изреци побијане пресуде, односно постоји истоветност радње извршења предметног кривичног дела у изреци пресуде са чињеничним описом дела из става I и II диспозитива оптужнице, а суд је изменом у погледу места извршења дела само ускладио чињенични опис дела са чињеничним стањем утврђеним на главном претресу и исправним закључком да између кривичног дела из члана 346. став 5. у вези става 2. КЗ и кривичног дела из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ, на начин описан у оптужници, постоји привидни идеални стицај по основу консумпције.

Сходно томе, наведена измена није извршена на штету окривљеног Мића Николића, јер није оглашен кривим за већу криминалну активност и вољу нити је побијана пресуда измењена на његову штету у погледу правне квалификације

кривичног дела, штавише, окривљени Мићо Николић, Милош Иваз, Рајко Савић, Исмаил Краснићи и Агрон Хоџа су правилно, сходно овлашћењима суда из члана 420. став 2. ЗКП, оглашени кривим и осуђени за једно кривично дело из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ уместо за оба кривична дела која су им оптужицом стављена на терет, а која као таква не могу истовремено егзистирати јер је кривично дело из члана 346. став 5. КЗ конзумирано кривичним делом из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ.

Према налажењу Врховног касационог суда, чињенични опис у изреци побијане првостепене пресуде остао је у границама чињеничног основа из оптужнице ТОК Ктo 7/12 од 03.09.2012. године, последњи пут измењене 06.05.2015. године, а из ког произлазе законска обележја кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ, па су неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Мића Николића, адвоката Александра Зарића, којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Врховни касациони суд се није упуштао у оцену захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Рајка Савића, адвоката Вељка Делибашића и браниоца окривљеног Милоша Бајића, адвокат Славка Переског, обзиром да из садржаја захтева произлази да браниоци само формално указују на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП. Ово из разлога што се бранилац окривљеног Рајка Савића, адвокат Вељко Делибашић и бранилац окривљеног Милоша Бајића, адвокат Славко Перески, у захтевима баве разлозима пресуде и изведеним доказима, наводећи да је побијана пресуда противречна и да је суд требао да изведе друге доказе из којих би се утврдило другачије чињенично стање, чиме суштински указују на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, што није дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости у смислу члана 485. став 4. ЗКП, који се односи на окривљене преко њихових бранилаца.

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП

Браниоци окривљеног Мића Николића, адвокат Јовица Ковачевић, адвокат Александар Зарић и адвокат Славко Берћан, бранилац окривљеног Рајка Савића, адвокат Вељко Делибашић, браниоци окривљеног Агрона Хоџе, адвокат Никола Думнић и адвокат Милан Ранић, бранилац окривљеног Милоша Бајића, адвокат Славко Перески и бранилац окривљеног Драгослава Дробњаковића, адвокат Милош Дабић, захтеве за заштиту законитости подносе због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП истичући да се побијане пресуде заснивају на доказу на ком се по одредбама Законика о кривичном поступку не могу заснивати.

Као незаконит доказ браниоци превасходно означавају споразум о сведочењу осуђеног Драгана Црвенице и његов исказ дат у кривичном поступку.

Према наводима захтева, правноснажном пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење Спк По1 58/12 од 10.01.2013. године прихваћен је споразум о признању кривичног дела па је окривљени Драган Црвеница оглашен кривим због кривичног дела удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 5. у вези става 4. и става 2. КЗ у стицају са кривичним делом неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ и осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 7 (седам) година и 2 (два) месеца. Након што

му је наведеном пресудом већ ублажена казна испод посебног законског минимума за кривична дела за која је оглашен кривим, осуђени Драган Црвеница закључио је наведени споразум о сведочењу осуђеног који је, према мишљењу бранилаца, закључен супротно законским одредбама члана 327. до 330. ЗКП које уређују ову доказну радњу, па је суд био у обавези да не прихвати или изузме овај доказ. Одбрана сматра да осуђени Драган Црвеница не може бити сведок осуђени поводом кривичних дела за које је закључио споразум о признању кривичног дела те да није могао бити двоструко привилегован у вези са ублажавањем казне обзиром да му је пресудом којом је прихваћен споразум о признању кривичног дела, казна ублажена испод посебног законског минимума за кривична дела за која је оглашен кривим, а потом му је тако изречена јединствена казна поново ублажена по основу сведочења у кривичном поступку у ком је већ правноснажно осуђен. Браниоци сматрају и да осуђени Драган Црвеница није поступио у складу са обавезама закљученог споразума о сведочењу, јер је током давања исказа свесно ускратио одговоре на поједина питања, а поред тога, неистинито је сведочио у погледу различитих околности иако је његова основна обавеза као сведока осуђеног, да говори истину обзиром да се не може позивати на погодности ослобођења од дужности сведочења и одговарања на поједина питања. Одбрана указује да је његов исказ компромитован управо његовом интересном опредељеношћу јер му је за давање инкриминишућег исказа знатно умањена казна, а поред тога његов исказ је индоктриниран од стране јавног тужиоца и то на тај начин што су му ради давања уверљивијег и унапред припремљеног, неистинитог исказа предочени документи из раније фазе поступка. Истиче се да суд није ценио истинитост његовог исказа и да је због свега претходно наведеног, његов исказ незаконит доказ на коме се не може заснивати судска одлука.

Врховни касациони суд изнете наводе захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених, оцењује као неосноване, а како су исти неосновано истицани и у поступку по редовном правном леку, то Врховни касациони суд, прихватајући разлоге дате на страни 8, у ставу трећем и на страни 9 образложења пресуде другостепеног суда, као довољне, аргументоване и јасне, на ове разлоге упућује у смислу члана 491. став 2. ЗКП.

Браниоци окривљеног Мића Николића, адвокат Александар Зарић и адвокат Славко Берћан и бранилац окривљеног Рајка Савића, адвокат Вељко Делибашић, као незаконит доказ означавају и материјал прикупљен предузимањем посебне доказне радње – тајни надзор комуникације.

Према наводима захтева браниоца окривљеног Мића Николића, адвоката Славка Берћана, материјал прикупљен предузимањем наведене посебне доказне радње је незаконит и не може бити коришћен као доказ у кривичном поступку јер су мере тајног надзора у односу на његовог брањеника трајале 16 месеци, што је противно одредби тадашњег члана 504е. став 3. ЗКП, којом се време трајања ове мере стриктно ограничава на 12 месеци, на шта у захтеву указује и адвокат Александар Зарић. Осим тога, адвокат Славко Берћан наводи да суд током доказног поступка није прочитао наредбе којима су одређене посебне доказне радње према окривљенима, а које је према његовом мишљењу, донео ненадлежан суд обзиром да су исте одређене наредбама истражног судије Вишег суда у Новом Саду због постојања основа сумње да су окривљени извршили или се припремају да изврше кривично дело из ранијег члана 504а. ЗКП, што је одредба која се примењује на кривична дела организованог криминала па је поступање у таквом предмету у надлежности Тужилаштва за

организовани криминал, што је утврђено Законом о одређивању надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела, а не редовних судова.

Изнети наводи захтева адвоката Славка Берћана, неосновано су истицани у поступку по редовном правном леку. Оцењујући жалбене наводе браниоца окривљеног Мића Николића, адвоката Славка Берћана, другостепени суд је на страни 13, у ставу другом образложења пресуде, за своју оцену ових навода дао разлоге које као правилне прихвата и овај суд и сходно члану 491. став 2. ЗКП на исте упућује, без њиховог понављања.

Бранилац окривљених Мића Николића и Милоша Иваза, адвокат Славко Берћан као незаконит доказ означава „извештај мобилне телефоније за листинг комуникације Иваз – Црвеница за дан 09.01.2012. године“ истичући да је исти прибављен супротно одредби члана 167. ЗКП, односно супротно раније важећој одредби члана 504е. ЗКП.

Одредбом члана 286. став 1. ЗКП („Службени гласник РС“ број 72/11 од 28.09.2011. године, који се у поступцима за кривична дела организованог криминала или ратних злочина примењује од 15.01.2012. године) прописано је да ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела, да се учинилац или саучесник не сакрије или не побегне, да се открију и обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ, као и да прикупи сва обавештења која би могла бити од користи за успешно вођење кривичног поступка. У ставу 3. истог члана, прописано је да по налогу јавног тужиоца полиција може у циљу испуњења дужности из става 1. овог члана прибавити евиденцију остварене телефонске комуникације, коришћених базних станица или извршити лоцирање места са којег се обавља комуникација.

У конкретном случају, не ради се о посебној доказној радњи тајни надзор комуникације, без наредбе суда, како то неосновано бранилац окривљеног Милоша Иваза, адвокат Славко Берћан, истиче у захтеву, већ о евиденцији остварене телефонске комуникације, која се према цитираној одредби члана 286. став 3. ЗКП (који се примењивао у време када је ова мера предузета, па до 31.05.2014. године) прибавља по налогу јавног тужиоца у циљу откривања кривичних дела која се гоне по службеној дужности, па су супротни наводи захтева овог браниоца оцењени као неосновани.

Браниоци окривљеног Мића Николића, адвокат Александар Зарић и адвокат Јовица Ковачевић, бранилац окривљеног Рајка Савића, адвокат Вељко Делибашић и браниоци окривљеног Агрона Хоџе, адвокат Никола Думнић и адвокат Милан Ранић, у захтевима истичу да су записници о физичко-хемијском вештачењу опојне дроге НКТЦ незаконити докази и да се на њима не може заснивати судска одлука. Оспоравање наведеног доказа браниоци базирају на чињеници да о времену и месту физичко-хемијског вештачења, супротно одредби члана 126. ЗКП, нису обавештени окривљени и њихови браниоци иако је председник већа првостепеног суда наложио НКТЦ-у да о вештачењу обавести и окривљене и браниоце.

Одредба члана 126. ЗКП, на коју се браниоци адвокат Јовица Ковачевић и адвокат Вељко Делибашић позивају у захтевима, одређује права и дужности стручног

саветника, односно лица које располаже стручним знањем, из области у којој је одређено вештачење, а у ставом 1. овог члана, између осталог, прописано је да стручни саветник има право да буде обавештен о дану, часу и месту вештачења и да присуствује вештачењу којем право имају да присуствују и окривљени и његов бранилац у овој процесној ситуацији.

У конкретном случају, физичко-хемијска вештачења опојних дрога чији резултати су изнети у записницима НКТЦ број 234-7362/14 од 07.08.2017. године, са допуном број 234-7362/14-2 од 03.10.2017. године и број 234-7374/17 од 05.09.2017. године, а која су током поновног поступка одређена наредбом председника већа првостепеног суда К По1 165/2016 од 25.04.2017. године, предузета су у складу са одредбама члана 113. до 124. ЗКП без присуства окривљених, њихових бранилаца и стручног саветника.

Међутим, иако су физичко-хемијска вештачење НКТЦ чија законитост се оспорава, обављена без присуства окривљених, њихових бранилаца и стручног саветника одбране, како то налаже одредба члана 126. став 1. ЗКП, у конкретном случају не ради се о доказима на којима се пресуда не може заснивати односно о незаконитим доказима. Ово из разлога што је првостепени суд током доказног поступка на главном претресу од 25.05.2018. године, испитао вештака Петра Јовића, који је испред наведене стручне установе, обавио вештачење и потписао налазе и мишљења, на који начин је окривљенима, браниоцима и стручном саветнику одбране омогућио да вештаку поставе питања, затраже објашњења и ставе примедбе на његов налаз и мишљење у било ком делу, што је право које је одбрана у потпуности користила детаљно испитујући вештака.

Врховни касациони суд оцењује да је физичко-хемијско вештачење, у конкретном случају, обављено у складу са одредбама ЗКП које прописују предузимање ове доказне радње и да је окривљенима, њиховим браниоцима и стручном саветнику на главном претресу кроз испитивање вештака Петра Јовића, омогућено преиспитивање јасноће, потпуности и исправности налаза и мишљења вештака, њихових евентуалних противречности и истинитости, као и стручности и објективности вештака, а сходно томе и право на делотворну одбрану. Према томе, иако НКТЦ као стручна установа којој је поверено вештачење, супротно наредби о вештачењу председника већа првостепеног суда К По1 165/2016 од 25.04.2017. године, о физичко-хемијском вештачењима опојне дроге није обавестила окривљене, њихове браниоце и стручног саветника, та чињеница не доводи у сумњу законитост обављеног вештачења и његове резултате, па су супротни наводи захтева бранилаца окривљених којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, оцењени као неосновани.

Бранилац окривљене Милане Николић, адвокат Владимир Ђуричић, у захтеву за заштиту законитости истиче да су побијане пресуде у погледу кривичног дела спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 1. КЗ, донете уз повреду члана 71. став 1. тачка 4) ЗКП. Према наводима захтева, кривица окривљене Милане Николић заснована је на транскрипцијама разговора које су у КПЗ „Забела“ водили осуђени сарадник Драган Црвеница и окривљени Милош Бајић, ког је Драган Црвеница ангажовао као браниоца. Захтевом се указује да је одредбом члана 71. став 1. тачка 4) ЗКП предвиђено право сваког браниоца, па и окривљеног Милоша Бајића, да са окривљеним који је у притвору, а то значи и на издржавању казне затвора или у сваком

другом статусу лица лишеног слободe, на поверљив начин разговара и да неометано води преписку. Из садржине овог права које је окривљеном Милошу Бајићу, као изабраном браниоцу, гарантована наведеном законском одредбом, јасно произлази да се побијане пресуде не могу заснивати на повреди тог права које је најгрубље повређено тајним снимањем разговора коју је осуђени сарадник имао са изабраним браниоцем, овде окривљеним Милошем Бајићем, а потом и његовим исказом о садржини тих разговора.

Изнетим наводима захтева, по оцени Врховног касационог суда, бранилац окривљене Милане Николић суштински указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, у односу на транскрипте разговора који су изведени као доказ на главном претресу.

Из списка предмета произлази да је наредбом судије за претходни поступак Вишег суда у Београду, Посебно одељење Пов По1 2091/15 од 17.08.2015. године, допуњена наредба Пов По1 2091/15 од 28.07.2015. године којом је наређено да се изврши тајно праћење и снимање окривљеног Милоша Бајића у просторијама за посете у КПЗ „Пожаревац“ искључиво када овај окривљени има комуникацију са окривљеним Драганом Црвеницом ради договора око извршења кривичног дела из члана 336. став 1. КЗ са елементима организованог криминала. Обзиром да у конкретном случају није било могуће на други начин прикупити доказе, у складу са одредабама Законика о кривичном поступку, наређена је ова посебна доказна радња, па транскрипти тако снимљених разговора, по налажењу овог суда, представљају законите доказе на којима се пресуда може заснивати. У конкретном случају, не ради се о доказној радњи којом је испровоцирано понашање окривљеног Милоша Бајића, нити је он од стране осуђеног сарадника подстрекаван на извршење кривичног дела, већ управо супротно, улога окривљеног Милоша Бајића је била да убеди осуђеног сарадника да измени исказ који је раније дао. Ово због тога што су сусрет са осуђеним сарадником Драганом Црвеницом иницирали управо окривљени Драгослав Дробњаковић и Милош Бајић, а тајни надзор комуникације је започео након што су ови окривљени самоиницијативно остварили прве сусрете са осуђеним сарадником Драганом Црвеницом и његовом супругом, са већ формираном намером да утичу на њега да промени исказ. Због тога се наведени транскрипт ни по начину прибављања, ни по садржини, не може сматрати незаконитим доказом.

Изнете разлоге, које другостепени суд образлаже на страни 23, у ставу трећем и страни 24, у ставу првом образложења пресуде, оцењујући као неосноване наводе жалби бранилаца да транскрипти прислушкиваних разговора вођених у КПЗ „Пожаревац“ представљају незаконите доказе, овај суд у потпуности прихвата и на њих упућује.

Права браниоца у кривичном поступку установљена су у интересу окривљеног и део су права на одбрану, као основног људског права. Кривични поступак се води против окривљеног, и истом је као титулару права одбране дата могућност и право да активно учествује у поступку који се води против њега, како је то прописано одредбом члана 33. Устава Републике Србије и члана 68. ЗКП. У том смислу окривљени има могућност да утиче на исход поступка који се води против њега и да се, уколико сматра да је то у његовом интересу, одрекне одређених погодности које су законом установљене у његову корист. Обзиром да је дужност чувања професионалне тајне адвоката Милоша Бајића установљена у корист окривљеног Драгана Црвенице, од

момента када му је дао пуномоћје да га брани у кривичном поступку, то је предлагањем примене ове посебне доказне радње окривљени Драган Црвеница дао изјаву о ослобађању од чувања професионалне тајне установљене у његову корист у смислу члана 93. став 2. ЗКП, па су супротни наводи захтева адвоката Владимира Ђуричића оцењени као неосновани и као такви без утицаја на законитост транскрипта прислушканих разговора у просторији за посете КПЗ „Пожаревац“ као доказа.

Врховни касациони суд се није упуштао у разматрање навода захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених у деловима у којима се законитост доказа оспорава наводима да поједини докази нису предложени на припремном рочишту обзиром да повреда закона из члана 350. ЗКП није разлог за подношење захтева за заштиту законитости.

Поведа кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП

Неосновано се захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног Мића Николића, адвоката Александра Зарића и адвоката Маје Ковачевић Томић, браниоца окривљеног Агрона Хоце, адвоката Милана Ранић и заједничког браниоца окривљених Мића Николића и Милоша Иваза, адвоката Славка Берћана, указује да је побиијаном правноснажном пресудом учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Према наводима захтева, у чињеничном опису изреке првостепене пресуде у погледу кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ није наведен проценат концентрације психоактивне компоненте ТНС (тетрахидроканабинол) односно да ли осушени делови биљке *Cannabis* садрже ТНС у концентрацији мањој или већој од 0,3%, нису наведени врста и варијетет наведене биљке ни бланкетни пропис који је у конкретном случају примењен, тако да, у конкретном случају, према ставу одбране, нема предмета извршења као битног обележја наведеног кривичног дела за које су окривљени Мићо Николић, Агрон Хоца и Милош Иваз оглашени кривим. Ненавођење концентрације психоактивне компоненте ТНС у чињеничном опису наведеног кривичног дела, према мишљењу браниоца окривљеног Агрона Хоце, адвоката Милана Ранића, недвосмислено води ка закључку да у конкретном случају није реч о опојној дроги, односно супстанци која примарно делује на централни нервни систем, из ког разлога сматра да се, у конкретном случају, ради о апсолутно неподобном покушају у смислу члана 31. КЗ. Поводом истакнуте повреде закона, бранилац окривљеног Мића Николића, адвокат Александар Зарић, наводи да окривљени Мићо Николић „ни у једном тренутку није имао у притежању опојну дрогу“ и сматра да „наручивање“ опојне дроге, што је радња за коју је осуђен окривљени Мићо Николић, није прописана законом као радња извршења кривичног дела из члана 246. став 1. КЗ нити је то радња преузимања опојних дрога, те да због тога у његовим радњама нема обележја кривичног дела за које је оглашен кривим.

Изнетим наводима бранилац окривљеног Агрона Хоце, адвокат Милан Ранић, поред повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП указује и на погрешну примену кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, које Врховни касациони суд такође оцењује као неосноване.

Чињенични опис изреке правноснажне пресуде садржи сва субјективна и објективна обележја кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ за које су окривљени Мићо Николић, Милош Иваз, Рајко Савић, Исмаил Краснићи и Агрон Хоџа оглашени кривим и осуђени, при чему је предмет извршења наведеног кривичног дела, иако није наведен бланкетни пропис, јасно описан и одређен као опојна дрога „марихуана“ за коју се наводи да је „чине осушени делови биљке Cannabis“ и да је реч „о супстанци која је проглашена за опојну дрогу“ уз прецизно навођење њених количина, чиме је испуњена обавеза тачног означавања предмета радње кривичног дела за које су оглашени кривим.

Из списка предмета произлази да је у првостепеном поступку извршено физичко-хемијско вештачење супстанци које су привремено одузете од окривљених Миодрага Вранића, Исмаила Краснићија, Душана Савића, Николе Петровића и Драгана Црвенице које је поверено НКТЦ-у, а које је резултате спроведеног вештачења изнело у записницима број 234-7362/14 од 07.08.2017. године, са допуном број 234-7362/14-2 од 03.10.2017. године и број 234-7374/17 од 05.09.2017. године из којих је утврђена врста и варијетет биљке конопље (*Cannabis Sativa*) и концентрација тетрахидроканабинола, уз констатацију да се осушени узорци вештачене биљке налазе на Списку психоактивних контролисаних супстанци Правилника о утврђивању Списка психоактивних контролисаних супстанци. Сходно наведеном, а имајући у виду да је за означавање наведене супстанце која је проглашена за опојну дрогу поред латинског назива - канабис, разних жаргонских назива, у широј употреби и назив марихуана, који јавни тужилац наводи у диспозитиву оптужнице, а потом и суд у изреци пресуде, то је недвосмислено да је, у конкретном случају, предмет извршења кривичног дела из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ супстанца која је проглашена за опојну дрогу у смислу члана 246. став 1. КЗ па су супротни наводи изнетих захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, оцењени као неосновани.

Наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Мића Николића, адвоката Александра Зарића, којима се доводи у питање постојање радње извршења као битног обележја наведеног кривичног дела у погледу окривљеног Мића Николића, Врховни касациони суд оцењује као неосноване, а како су исти неосновано истицани и у поступку по редовном правном леку, то овај суд, прихватајући разлоге дате на страни 17, у ставу другом образложења пресуде другостепеног суда, као довољне, аргументоване и јасне, на исте упућује у смислу члана 491. став 2. ЗКП.

У конкретном случају, из изреке побијане пресуде произлази да су окривљени Милош Иваз, Рајко Савић, Исмаил Краснићи, Агрон Хоџа и осуђени Драган Црвеница као припадници организоване криминалне групе, коју је организовао окривљени Мићо Николић, деловали споразумно у међународним размерама - на територији Републике Албаније, Републике Србије, Републике Босне и Херцеговине и Републике Хрватске у циљу вршења кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. КЗ, за које се може изрећи казна затвора од двадесет година, а све ради стицања незаконите имовинске користи. Окривљени су били урачунљиви, били свесни својих радњи и хтели су њихово извршење, при чему су били свесни забрањености дела, да су организовани и да делују као група у којој је свако имао одређену улогу у извршењу кривичног дела.

Улога окривљеног Мића Николића, као организатора криминалне групе, је стварање групе, осмишљавање плана вршења кривичног дела и организација саме групе односно додељивања улога припадницима групе и предузимање осталих организационих мера и радњи неопходних за деловање групе и онога због чега је основана, а то је неовлашћена продаја опојних дрога. У том смислу, за постојање наведеног кривичног дела, супротно наводима захтева његовог браниоца, адвоката Александра Зарића, није од утицаја да ли је окривљени Мићо Николић био у поседу опојне дроге обзиром да његова улога као организатора криминалне групе подразумева организовање групе и плана вршења кривичног дела, што је он, према наводима изреке побијане пресуде и чинио. Улога окривљеног Мића Николића сама по себи евидентно је подразумевала широк спектар активности у циљу неовлашћене набавке, складиштења и продаје опојних дрога, као и поделе прихода од њене продаје, па наручивање опојних дрога, и по налажењу Врховног касационог суда, свакако представља део такве криминалне активности, како то правилно закључују нижестепени судови.

Према томе, и према налажењу Врховног касационог суда неосновано се изнетим наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Мића Николића, адвоката Александра Зарића, указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Бранилац окривљеног Милоша Бајића, адвокат Славко Перески, захтев за заштиту законитости подноси због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, а бранилац окривљених Мића Николића и Милоша Иваза, адвокат Славко Берћан, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП које образлажу изношењем сопствене оцене доказа која је супротна оцени доказа, чињеничним утврђенима и закључцима нижестепених судови, указујући тако на погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, коју Врховни касациони суд није разматрао обзиром да не представља разлог због ког окривљени преко бранилаца могу поднети овај ванредни правни лек, у смислу члана 485. став 4. ЗКП.

Повреда кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП

Бранилац окривљеног Драгослава Дробњаковића, адвокат Крсто Бобот, захтев за заштиту законитости подноси због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. став 3. КЗ. Према наводима захтева, суд је супротно одредби члана 54. став 3. КЗ, приликом одмеравања казне окривљеном Драгославу Дробњаковићу као отежавајућу околност узео обележје кривичног дела односно околност што је „био опредељен за безрезервну помоћ осуђеним Николићима, због чега је пронашао адвоката који ће бити посредник у изношењу понуде и преговарању са осуђеним сарадником Драганом Црвеницом“, а што представља радњу извршења кривичног дела за које је оглашен кривим. Осим тога, наведена повреда закона, према мишљењу браниоца, огледа се и у томе што је суд окривљеног Драгослава Дробњаковића осудио на строгу казну од оне коју је предложио јавни тужилац.

Изнете наводе Врховни касациони суд оцењује као неосноване из следећих разлога:

Из списка предмета произилази да је побијаном пресудом окривљени Драгослав Дробњаковић осуђен за кривично дело спречавање и ометање доказивања помагањем из члана 336. став 1. КЗ у вези члана 35. КЗ због којег је осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 8 (осам) месеци затвора и новчану казну у износу од 200.000,00 динара.

Повреда кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП постоји, између осталог, када је одлуком о кривичној санкцији повређен закон, односно уколико суд изрекне врсту казне која није допуштена по закону или која није предвиђена за одређено кривично дело, или ако прекорачи најмању или највећу меру прописане казне, или ако изрекне споредну казну када то није допуштено, односно не изрекне споредну казну када је њено изрицање обавезно.

Према одредби члана 413. став 1. ЗКП тужилац у завршној речи, поред осталог, наводи отежавајуће и олакшавајуће околности које би требало узети у обзир приликом одлуке о кривичној санкцији и предлаже врсту и меру кривичне санкције.

Суд није везан предлогом јавног тужиоца који се односи на врсту и меру кривичне санкције која ће окривљеном бити изречена, већ је везан казном прописаном за одређено кривично дело и општим правилима о одмеравању казне у смислу одредбе члана 54. КЗ.

Одредбом члана 54. став 3. КЗ прописано је да се околност која је обележје дела не може узети у обзир и као отежавајућа, односно олакшавајућа околност, изузев ако прелази меру која је потребна за постојање кривичног дела или одређеног облика кривичног дела или ако постоје две или више оваквих околности, а само једна је довољна за постојање тежег, односно лакшег облика кривичног дела.

Одредбом члана 336. став 1. КЗ прописано је да ће се казном затвора од шест месеци до пет година и новчаном казном, казнити онај ко сведоку или вештаку или другом учеснику у поступку пред судом или другим државним органом учини или обећа поклон или другу корист, или примени силу или претњу у намери да то лице давањем лажног исказа или недавањем исказа утиче на исход поступка.

Одредбом члана 35. КЗ у ставу 1. прописано је да ће се ко другом са умишљајем помогне у извршењу кривичног дела, казнити казном прописаном за то дело, или ублаженом казном, а у ставу 2. да се као помагање у извршењу кривичног дела сматра нарочито: давање савета или упутстава како да се изврши кривично дело, стављање учиниоцу на располагање средстава за извршење кривичног дела, стварање услова или отклањање препрека за извршење кривичног дела, као и унапред обећано прикривање кривичног дела, учиниоца, средстава којима је кривично дело извршено, трагова кривичног дела или предмета прибављених кривичним делом.

Врховни касациони суд налази да је првостепени суд окривљеном Драгославу Дробњаковићу казне које му је кумулативно изрекао, одмерио у границама које су прописане за кривично дело из члана 336. став 1. КЗ, имајући у виду сврху кажњавања и околности које утичу да казна буде мања или већа (олакшавајуће и отежавајуће околности), па му је као отежавајућу околност ценио упорност у извршењу кривичног дела за које је оглашен кривим, а не обележја тог дела, јер његове радње које је суд

ценио као отежавајућу околност, превазилазе меру која је потребна за постојање кривичног дела.

Сходно томе, Врховни касациони суд налази да је приликом одмеравања казни окривљеном Драгославу Дробњаковићу кривични закон правилно примењен, па су супротни наводи захтева његовог браниоца, адвоката Крста Бобота, којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. став 3. КЗ, оцењени као неосновани.

Врховни касациони суд се није упуштао у разматрање преосталих навода захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених којима се указује на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП и погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, обзиром да наведене повреде закона нису разлози у оквиру повреда наведених у члану 485. став 4. ЗКП, због којих окривљени преко бранилаца могу поднети захтев за заштиту законитости.

Осим тога, Врховни касациони суд није разматрао захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Миодрага Вранића, адвоката Дејана Путниковића, налазећи да је захтев неблаговремен, па га је у смислу одредбе члана 487. став 1. тач.1) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП, одбацио.

Из списка предмета утврђује се да је окривљени Миодраг Вранић пресуду Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 19/20 од 28.05.2021. године, примио 28.06.2021. године и да је његов бранилац, адвокат Дејан Путниковић, захтев за заштиту законитости поднео Врховном касационом суду 16.08.2021. године, односно након протекла рока од 30 дана прописаног одредбом члана 485. став 4. ЗКП, па је стога захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Милана Вранића, неблаговремен.

Из свих изнетих разлога, Врховни касациони суд је делимичним усвајањем захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Милоша Иваза, адвоката Славка Берћана, на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у ставу I изреке пресуде, док је налазећи да побијаним пресудама нису учињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4), 8) и 9) и став 2. тачка 1) ЗКП ни повреде закона из члана 439. тачка 1), 2) и 3) ЗКП, на које се неосновано указује захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених, на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у ставу II изреке пресуде, а на основу одредбе члана 487. став 1. тач.1) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП као у ставу III изреке пресуде.

Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.

Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић